

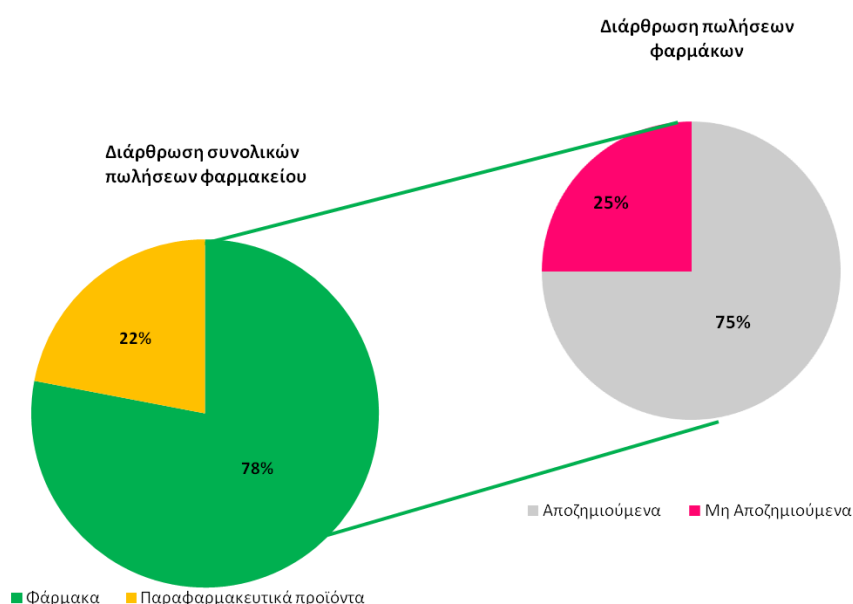
ΣΤΟΧΑΣΙΣ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων ΑΕ

ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ: ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ (ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΣΤΟΧΕΥΣΕΙΣ)

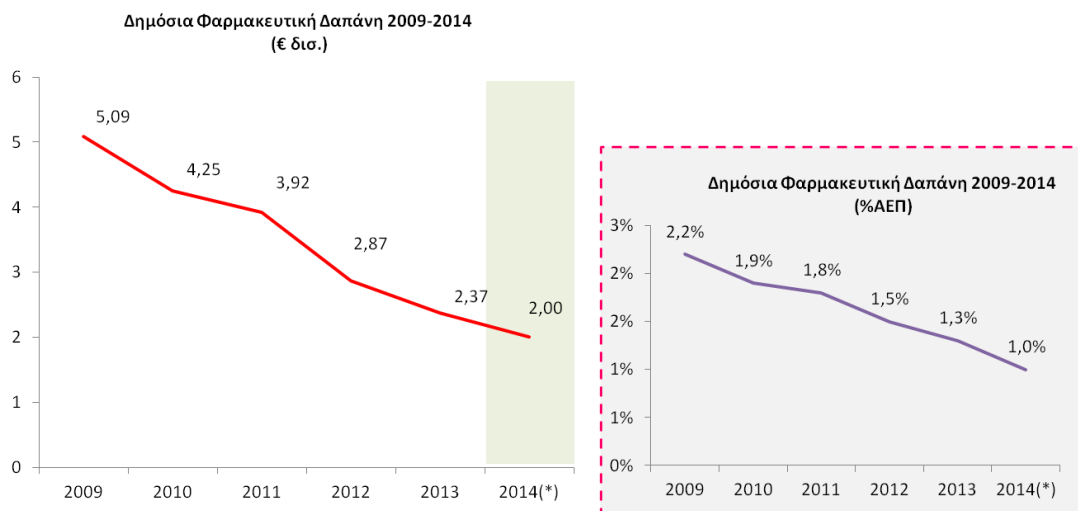
Η συνεχής μείωση της δημόσιας φαρμακευτικής δαπάνης μέχρι και το 2014, στο πλαίσιο της δημοσιονομικής προσαρμογής, σε συνδυασμό με τις συνακόλουθες μειώσεις στις τιμές των φαρμάκων, τις εξελίξεις στο ρυθμιστικό πλαίσιο του κλάδου και τον περιορισμό της αγοραστικής δύναμης του πληθυσμού, εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε περαιτέρω μείωση του μεγέθους της αγοράς (σε αξία) των φαρμακείων το 2014. Ειδικότερα, εκτιμάται ότι η αγορά θα παρουσιάσει μείωση της τάξης του 8% - 10%, το 2014 σε σχέση με το 2013. Όσον αφορά στο 2015, σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς προβλέπεται μείωση, σε μικρότερο ωστόσο ποσοστό, σε σχέση με το 2014.

Η αγορά των φαρμακείων (φάρμακα και παραφαρμακευτικά προϊόντα) παρουσίασε το 2013 μείωση 7,7% σε σχέση με το 2012, με το Μέσο Ετήσιο Ρυθμό Μεταβολής (ΜΕΡΜ) να διαμορφώνεται αρνητικός (-11,7%) την περίοδο 2009-2013.

Όσον αφορά στη διάρθρωση των πωλήσεων ενός μέσου φαρμακείου το 2013, το 78% περίπου αφορά σε φάρμακα και το υπόλοιπο 22% σε παραφαρμακευτικά προϊόντα (καλλυντικά, συμπληρώματα διατροφής, ορθοπεδικά και λοιπά).

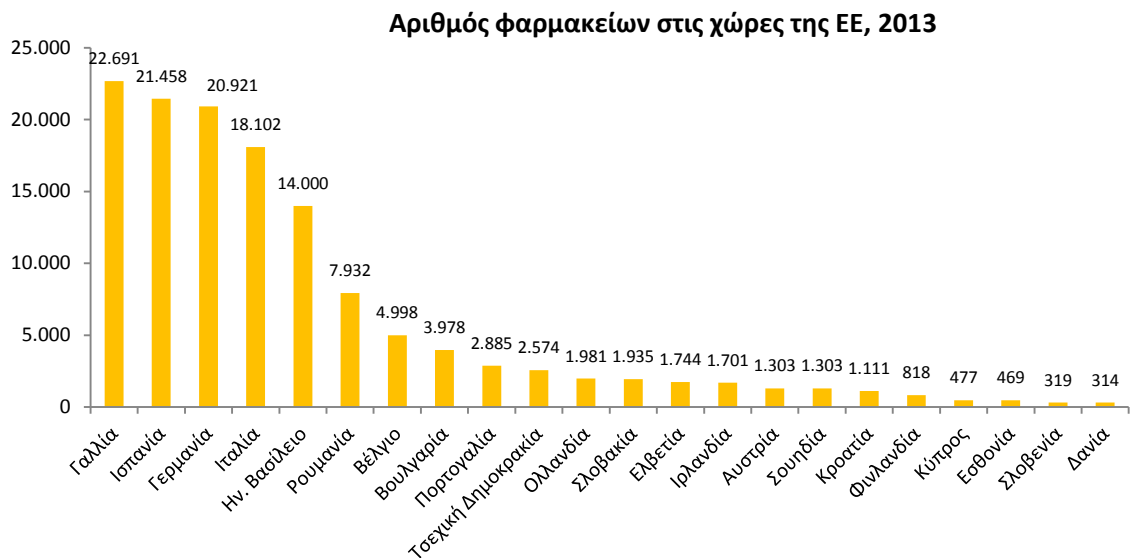
Σημειώνεται ότι, τα ποσοστά αυτά μεταβάλλονται ανάλογα με την περιοχή όπου λειτουργεί το φαρμακείο, τις πρακτικές μάρκετινγκ που χρησιμοποιεί και τη συμμετοχή του σε δίκτυο. Σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, εκτιμάται ότι τα επόμενα χρόνια, η παραπάνω αναλογία θα διαμορφωθεί προς όφελος των παραφαρμακευτικών προϊόντων.

Πηγή: 2013-2014: Υπουργείο Υγείας
2013-2014*: Στόχος Μνημονίου

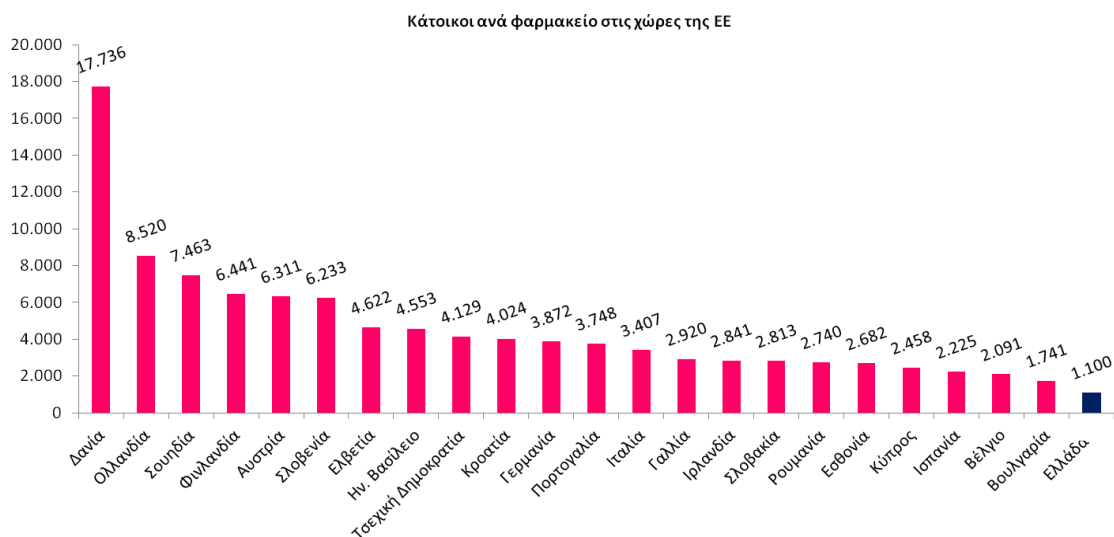
Ο ανταγωνισμός μεταξύ των φαρμακείων, λόγω των καθορισμένων τιμών των φαρμάκων, εντοπίζεται κυρίως στις διαπροσωπικές σχέσεις φαρμακοποιών-καταναλωτών, στην ποικιλία διαθέσιμων παραφαρμακευτικών προϊόντων, στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και στο ωράριο λειτουργίας. Η τοποθεσία, το μέγεθος του φαρμακείου, το ευέλικτο ωράριο και η υλοποίηση σύγχρονων μεθόδων μάρκετινγκ, ιδιαίτερα των φαρμακείων που ανήκουν σε οργανωμένα δίκτυα και εφαρμόζουν ενιαίες πρακτικές μάρκετινγκ, ενισχύουν την ανταγωνιστικότητά του. Επιπλέον, οι αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο που αφορούν στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των φαρμακείων και η άρση των διατάξεων για τη συστέγαση φαρμακείων, την απελευθέρωση των τιμών των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. από το 2017, την κατάργηση των χωροταξικών κριτηρίων για την ίδρυση νέων φαρμακείων, θα εντείνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των φαρμακείων και των εναλλακτικών σημείων λιανικής πώλησης.

Όσον αφορά στον αριθμό των φαρμακείων στις χώρες της ΕΕ, η Ελλάδα που σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΣΤΟΧΑΣΙΣ έχει 9.800 φαρμακεία κατέχει την 6^η θέση ...

Πηγή: Annual Report PGEU 2013

... και διαθέτει τη μικρότερη αναλογία κατοίκων ανά φαρμακείο.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Annual Report PGEU 2013 και CIA World Factbook

Στις περισσότερες χώρες της ΕΕ-28, η λιανική πώληση του φαρμάκου είναι αυστηρά ρυθμισμένη και οι περιορισμοί αφορούν κυρίως στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των φαρμακείων, στη στελέχωσή τους, στα είδη φαρμάκων που δικαιούνται να εμπορεύονται, καθώς και στην τιμολόγηση των φαρμάκων και στη συνταγογράφηση.

Χώρες	Πληθυσμιακοί Περιορισμοί	Χωροταξικοί Περιορισμοί	Ιδιοκτησιακοί Περιορισμοί	Αποκλειστικότητα στη διανομή φαρμάκων
Αυστρία	✓	✓	✓	-
Βέλγιο	✓	-	-	✓
Βουλγαρία	-	-	-	-
Γαλλία	✓	✓	✓	✓
Γερμανία	-	-	✓	✓
Δανία	-	✓	✓	-
Ελλάδα	✓	-	✓	✓
Εσθονία	✓	✓	-	✓
Ην. Βασίλειο	-	-	-	-
Ιρλανδία	-	-	-	✓
Ισπανία	✓	✓	✓	✓
Ιταλία	✓	✓	✓	-
Κύπρος	-	-	✓	✓
Λετονία	✓	✓	✓	Μ.Δ.
Λιθουανία	-	-	✓	✓
Λουξεμβούργο	✓	-	✓	✓
Μάλτα	✓	✓	-	✓
Ολλανδία	-	-	-	-
Ουγγαρία	-	-	-	Μ.Δ.
Πολωνία	-	-	-	-
Πορτογαλία	✓	✓	-	-
Ρουμανία	✓	✓	-	-
Σλοβακία	-	-	-	-
Σλοβενία	✓	✓	✓	✓
Σουηδία	-	-	-	✓
Τσεχική Δημοκρατία	-	-	-	-
Φινλανδία	-	✓	✓	-

Μ.Δ.: Μη Διαθέσιμο

Πηγή: PGEU Fact Sheet on Pharmacy Ownership and Establishment

Στις ΗΠΑ δραστηριοποιούνταν το 2013, 62.260 φαρμακεία με 287.420 απασχολούμενους φαρμακοποιούς, από τα οποία το 62,1% (38.655) κατέχουν αλυσίδες και το 34,4% (21.427) κατέχουν ιδιώτες και σύμφωνα με το Bureau of Labor Statistics projects προβλέπεται αύξηση της απασχόλησης 14,5% για τους φαρμακοποιούς έως το 2022. Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) ρυθμίζει σχεδόν κάθε εμπορική παρασκευή φαρμακευτικών προϊόντων.

Γενικά παρατηρείται ότι, η βιωσιμότητα των φαρμακείων καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από την εξάρτησή τους από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης. Η ορθή χρηματοοικονομική διαχείριση του φαρμακείου καθίσταται αναγκαία, ώστε να ανταπεξέλθει στην παραπάνω εξάρτηση, εστιάζοντας κυρίως στην αποτελεσματική διαχείριση των αποθεμάτων (stock) και στον τρόπο πληρωμής των προμηθευτών.

Ο φαρμακοποιός, λαμβάνοντας υπόψη το διττό του ρόλο (επιστήμονας και επιχειρηματίας) και τη σχέση εμπιστοσύνης που «χτίζει» με τον καταναλωτή, είναι αναγκαίο να

αναβαθμίσει και να διευρύνει το γνωστικό του αντικείμενο, σε θέματα της επιστήμης του και κυρίως σε θέματα διοίκησης (μάρκετινγκ, χρηματοοικονομικά, κ.λπ).

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να αξιοποιηθούν τεχνικές merchandising, όπως η παρουσίαση προϊόντων σε ειδικές προθήκες για την ενεργοποίηση της παρορμητικής αγοράς (impulse buying). Η χρήση ενημερωτικών φυλλαδίων για την προώθηση των προϊόντων και εποχιακών προσφορών, καθώς και ο ειδικός φωτισμός και σχεδιασμός τόσο στο χώρο του καταστήματος όσο και στη βιτρίνα, θεωρούνται απαραίτητες ενέργειες.

Σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η προσέγγιση της ΣΤΟΧΑΣΙΣ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων ΑΕ, όσον αφορά στο **περιθώριο κέρδους** ενός μέσου φαρμακείου, η οποία βασίζεται στις εκτιμήσεις της για ένα κύκλο εργασιών €500.000, όπου τα φάρμακα κατέχουν μερίδιο 78% στις συνολικές πωλήσεις του φαρμακείου και τα παραφαρμακευτικά προϊόντα το υπόλοιπο 22%. Στο πλαίσιο αυτό το περιθώριο καθαρού κέρδους (προ φόρων) διαμορφώνεται σε 10,4%. Ωστόσο, σημειώνεται ότι στον παραπάνω υπολογισμό δεν έχει συμπεριληφθεί η εργασία του φαρμακοποιού. Με την παραδοχή ότι το ετήσιο κόστος εργασίας του ιδιοκτήτη - φαρμακοποιού με είκοσι χρόνια εμπειρίας, έγγαμου, με ένα παιδί, βάσει της συλλογικής σύμβασης εργασίας, ανέρχεται σε €30.000 περίπου, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών, το πραγματικό περιθώριο καθαρού κέρδους (πφ) του φαρμακείου, ως «επιχειρηματική μονάδα», διαμορφώνεται σε 4,4%.